Privātā vidusskola "ĀBVS"

www.dudajevagatve.lv Ādaži 2016

Satura rādītājs

A daļa: Bērnu Dziesmas (1-2 balsis, flauta)
1. Ai, zaļāi birztaliņa
2. Blusa gāja ar circeni
3. Circenītim kāzas dzēra
4. Cīrulīti, mazputniņi, negul ceļa maliņā
5. Div' laiviņas peld pa jūru
6. Dzirnaviņas priecājās
7. Es iegāju maltuvē
8. Es uzgāju ganīdama
9. Jūras māte man prasīja
10. Kur tad tu nu biji, āzīti mans
11. Lai bij vārdi, kam bij vārdi
12. Līgo bite, līgo Saule
13. Malējiņa Dievu lūdza 14
14. Maza tautu istabina
15. Nedod, Dievis, man bēdiņu
16. Netīšāmi es iegāju 1
17. Nosarūca lāču māte
18. Ozols auga jūriņāi
19. Saule rāja Mēnestīnu
20. Saulīt vēlu vakarā(i)
21. Silta saule, karsta saule
22. Stādīj vienu baltu pupu
23. Skaista mana tēvu zeme
24. Tēvs man taisa oša laivu
25. Tumsā gāju, vakarā
26. Vāverīte gudra sieva
27. Vilkam lieli brīnumiņi

27. Vilkam lieli brīnumiņi

["LMFK 3.daļa" 617]

Made Rabe, dzimusi 1860.gadā Suntažos; pierakstījis Em.Melngailis 1925.gadā

Vil-kam lie - li brī-nu-mi-ni: Lap-sai zī - da priekš-au-tiņš.

- Vilkam lieli brīnumiņi: Lapsai zīda priekšautiņš. Kas tev kaiš, jēru zagli Tas bij' manas memmes dots.
- Kas vilkami miežus sēja, Kas darīja alutiņ'? Ik vakaru smalki dzieda Smalku priežu siliņā.
- No tālienes es pazinu, Kāds vilkami mundieriņš: Zili, īsi kamzolīši, Melni samta zābaciņ'.
- Vilkam labi, vilkam labi, Ne tam ratu, ne ragav': Paņēmiesi āža ragu, let pa silu taurēdams.

- Mežiņš deg, mežiņš deg, Vilciņš teki raudādams: Vilciņami sadeguši Sievasmātes kamzolīš'.
- Kur, vilciņi, tu tecēsi
 Ar tiem kaula nadziņiem?
 Tek' uz Rīgu sūdzētiesi,
 Suni manu ādu plēs'.
- Vilks aizgāja kazu zagti, Lapsa zivju pazvejot; Lapsai asti norāvuši, Vilkam ādu sapēruš'.
- Vilciņš manu kumeliņu Aiz aploka barot ved'; Pats baroja, pats apēda, Es paliku kājiņām.

A daļa: Bērnu Dziesmas (1-2 balsis, flauta)

1. Ai, zaļāi birztaliņa

[F.k.Laiva]

- Ai, zaļāi birztaliņa
 Kā es tevi sen taupīj':
 Nedrīkstēju rīkstes griezti,
 Brālu govis ganīdam'.
- Ik rītiņu saule lēca Sarkanāi kociņā; Jauni puiši veci tapa, Tā kocina meklēdam'.
- Es atradu to kociņu, Svētu rītu ganīdam': Vara saknes, zelta zari, Sidrabina lapinām.

- Mīļš Dieviņis ceļu teka Ar basāmi kājiņām. Pretim nācu, nepazinu, Nezināju godināt.
- Kur, Dieviņi, tu stāvēji,
 Ka es tevi neredzēj'?
 Vidū sētas pagalmāi,
 Vībotnīšu cerinā.
- Kur, Dieviņi, tu paliksi, Kad mēs visi nomirsim? Ne tev tēva, ne māmiņas, Ne tev savas līgaviņ's.

2. Blusa gāja ar circeni

[F.k.Laiva]

- Blusa gāja ar circeni Dancot mazu eņģelīt'. Circeņami brūni svārki, Blusai melna villainīt'.
- Ak tu, blusa, melnsvārcīte, Tavu vieglu dancošan': Man pārtrūka ūzām skrote, Tevim līdzi dancojot!
- Kas tur dzieda aizkrāsnē(i), Kas tur durvju stenderē? Circens dzieda aizkrāsnē(i), Blusa durvju stenderē; Visi mazi prusaciņi Velci grieza istabā.
- Es klausos(i), es klausos, Kas kaktā(i) klaudzināj'? Blusa kūla circenīti, Aiz ausīm(i) turēdam'.
- Ejiet, bērni, skatīties(i), Kādi joki aizkrāsnē! Blusa cirpa circenīti, Grozinā(i) ielikus'.

26. Vāverīte gudra sieva

[F-k.Laiva] ["Bērnu dziesmas", 209] Berta Rihtere Lubānā, dzimusi 1876.gadā Ventspils Sarkanmuižā; pierakstījis Em.Melngailis 1932.gadā

žim lairū-di rallallā, žim lairū-di op sa sā, žim lairū-di - rā!

- Vāverīte gudra sieva, Gudri bērnus audzināja. Pati gula siliņāi, Bērni sila maliņāi. Pati grauza čaumaliņu, Bērniem deva launadziņu. Nu uzauga mazie bērni, Nu tie paši riekstus škina.
- Nevienami tāda dzīve, Kā tai meža vāverei: Ir tai sēnes, ir tai rieksti, Ir tai brūni kamzolini.

- Vāverīte brīnījāsi:
 Zaķīts ara tīrumāi.
 Ko tu, meita, brīnējiesi,
 Vai vīrami darba trūka?
- Zaķīts kūla kankalīšus Ar pakaļas kājiņāmi, Vāverīte priecājāsi: Nu būs braši rudzu lauki! Zaķīts zemes ecētājs, Vāverīte - sējējiņa.

25. Tumsā gāju, vakarā

[F.k.Laiva] Melodija no F.k.lļģi

Tum-sā gā-ju va-ka-rā, kas ar ma-ni bied-ram nāc'?

- Tumsā gāju vakarā,
 Kas ar mani biedram nāc'?
 Dieviņš manim biedram nāca,
 Mēnestiņis gaišumam.
- Mēnestiņis nakti brauc', Es Mēneša ormanīt's; Mēnestiņis man iedev', Savu zvaigžņu mētelīt'. Savu zvaigžņu mētelīt', Sešu zaru zobentiņ'.
- Kur tu teci Mēnestiņ
 Ar to zvaigžņu puduriņ'?
 - Mēs tekami tai zemē,
 Kur tā silta vasarin'.

- Tumšs laukāi, tumšs laukā, Kur bij' ņemti ceļa draug'? Dievs bij' manim ceļa draugs, Laima ceļa rādītāj'.
- Augstāk dzieda cīrulīt's Par visiemi putniņiem; Gudrāks Laimas lēmumiņš Par visiemi padomiem.
- Ej, bērniņi taisnu ceļ', Runā taisnu valodiņ', Tad Dieviņis palīdzēs Taisnu ceļu nostaigāt.

3. Circenītim kāzas dzēra

[F.k.Laiva] ["Bērnu dziesmas" 315] Zenta Sproģe, Madonas Adulienā, 26 gadi;pierakstījusi L.Galeniece 1929.gadā

- Circenītim kāzas dzēra, Blusa jāja panākšņos. Circenītim samta svārki, Blusai kaula kažociņš.
- Lec par sprīdi, lec par asi, Tu jau vīra nedabūs'!
- Es redzēju aizkrāsnēi Trīs raženi dancojam: Circens kaula zābakiemi, Blusa zīda lindrakiem; Prūsīšami, brālīšami, Vara svārki mugurā.
- Blusa kūla circenīti,
 Aiz cekula turēdam':
 Kam dziedāja dienu, nakti,
 Pasaulīti tricināj'.
- Kas dziedāja rītā agri, Kas jo vēlu vakarā? Gailīts dzieda rītā agri, Circens vēlu vakarā.

4. Cīrulīti, mazputniņi, negul ceļa maliņā

["Darba dziesmas" 35] [F.k.Laiva] Jūle Kursīts, Ilūkstes Asarē, dzimusi 1860.gadā Rubeņos; pierakstījis Em.Melngailis 1926.gadā

- 1. Cīrulīti, mazputnini, Negul cela malinā. Rītā brauksi lieli kungi, Ienems tevi karietē. Ieņems tevi karietēi, Aizvedīsi Vāczemē: Tur tev liksi pupas malti, Vara bungas rībināt; Kad sitīsi vara bungas, Tad tev liksi malku cirst. Kad būs malka sacirstīta, Tad tev liksi krāsnis kurt: Kad būs krāsne izkurēta. Tad tev liksi ogles dzēst; Kad tu ogles nodzēsīsi, Tad liksi bruņas kalt; Kad tu bruņas iztaisīsi, Tad tev liksi karā iet; Kad tu karu izdienēsi, Tad tev liksi mājās nākt; Kara kungi tev iedosi Divas zelta adatin's.
- Kur tu tās(i) paglabāsi?
 Liepas celma galiņā.
 Kur palika liepas celms(i)?
 Tas sadega smalkos peln's.
 Kur palika smalkie pelni?

24. Tēvs man taisa oša laivu

["Bērnu dziesmas" 295, 319]

Melodija un vārdi no Cēsu Raunas, Vaives, Jumurdas.

- Tēvs man taisa oša laivu, Līkus kokus ēvelē. Māte auda zēģelīti, Linu škiedras šketerē.
- Teci, mana oša laiva, Simtu jūdzes dieniņā. Simtu jūdzes dieniņāi, Divi simti naksniņā. Aizved mani tai zemē, Kur tie putni kāzas dzer. Teters ņēma irbes meitu, Zaķīts jāja panāksņos. Blusa nāca kūjeniekos Melnajiemi svārciņiem.
- Man pārtrūka ūzām skrote, Blusas danci dancojot. Ak tu blusas nelietīte, Tavu vieglu dancošanu!
- Cielaviņa baltmugure, Tā galdiņa pildītāja. Vāverīte kuplastīte, Tā galdiņa slaucītāja.
- Vārna tā ar melniem svārkiem, Tā tos kaulus skrubināja.
 Lūss ar lapsu lielījāsi: Ne ar suni nepanākt!

23. Skaista mana tēvu zeme

[F.k.Saulgrieži]

- Skaista mana tēvu zeme Pār visām(i) zemītēm. Plaši lauki, zaļi meži, Zili jūras ūdentiņ'.
- Ai, upīte, olainīte, Tavu greznu līkumiņ': Visapkārt(i) ievas zied(a), Vidū saule ritināj'.
- Ai, skaistā(i) tēvu zeme, Tavu lielu jaukumiņ': Ik smildziņa noziedēja Sudrabiņa ziediņiem.

- Es apjozu vara jostu Apkārt savu tēvu zem'. Kas gribēja iekšā tikt(i), Lai kaldina zobentin'.
- Uz ežiņas galvu liku, Sargāj' savu tēvu zem', Labāk manu galvu ņēma, Nekā manu tēvu zem'.
- Man pieder(a) tēvu zeme
 Ar visiem(i) līdumiem,
 Man pašam(i) kungam būt(i),
 Man pašam(i) arājam.

Tos panēma smalks lietinš. Kur palika smalks lietinis? Tas ieskrēja upītē. Kur palika tā upīte? To izdzēra melni vērš'. Kur palika melnie vērši? Tie aizgāja garu ceļ'. Kur palika garais ceļš(i)? Tas apauga zalu maur'. Kur palika zalais mauris? To noēda Dieva zos's. Kur palika Dieva zosis? Tās aizskrēja augstu mež'. Kur palika augstais mež(i)s? To nocirta Dieva del'. Kur palika Dieva dēli? Tie uzkāpa debesīs. Ko darīja debesīsi? Tur tie ēda, tur tie dzēr'. Tur tie ēda, tur tie dzēra Mīlās Māras kambarī, Bikeriemi spēlēdami, Kauliņiemi mētādam'.

5. Div' laivinas peld pa jūru

[Skandinieki "Dindaru, dandaru"] [F.k.Laiva]

- Div' laiviņas peld pa jūru, Niedres vieni līgojās.
 Viena bija puišu laiva, Otra jaunu meitenīš'.
 Puišu laiva izpušķota Ar vanaga spalviņām, Meitu laiva izpušķota Ar raibāmi rozītēm.
- Puiši, puiši, liekat sargus Uz tām prūšu robežām; Meitas sola projām bēgti, Šai zemēi nepalikt. Tās domāja medu ēsti, Saldu vīnu nodzerties. Tur tām lika pupas ēsti, Vara bungas mugurā.

22. Stādīj vienu baltu pupu

1. Stādīj vienu baltu pupu Baltā smilšu kalniņā. Tā izauga liela, gara, Līdz pašāmi debesīm. Es uzkāpu debesīsi Pa tiem pupas zariniem, Tur satiku Dieva dēlu Kumelinu seglojot. Labrīt, labrīt, Dieva dēlsi, Vai redzēji tēv'ar māt'? Tēvs ar māti Vāczemēi Dēliņami kāzas dzēr'. Labrīt, labrīt, tēvs ar māti, Kam man mazu atstājāt? Nem dēliņi gudru galvu, Veca vīra padomiņ', Kaldin asu zobentinu, deviņiemi žuburiem. Kur tas tādis kalējiņis, Kas to tādu kaldinās? Rīgā pirku, naudu devu, Vāczemēi kaldināj'.

21. Silta saule, karsta saule

[F.k.Laiva] ["Darba dziesmas" 189] Lība Pelbēģis Bauskas Ceraukstē, dzimusi 1846.gadā Rundālē; pierakstījis E.Melngailis 1931.gadā

ravējami ei-jā ra-vējam', man li-ni-ni ravējami ei-jā ra-vējam'.

- Silta saule, karsta saule, Man liniņi ravējami, Izkūst mana zelta josta, Div' sudraba gredzentiņi.
- Brauc, brālīti, Jelgavā(i),
 Pērc man citu zelta jostu.
 Pērc man citu zelta jostu.
 Pērc zeltītus gredzentiņus.
- Es redzēju liniņam(i)
 Zilu ziedu galviņā(i)
 Būs manā(i) pūriņā(i)
 Zilu ziedu gabaliņi.

- Ziedi zila, ziedi zaļa, Bāleliņa linu druva, Es neiešu tautiņās(i) Bez deviņu paladziņu.
- Ziedi, ziedi, linu lauks(i),
 Vai tu vien(i) balts noziedi,
 Zied manā(i) pūriņā(i)
 Vēl baltākas villainītes.

6. Dzirnaviņas priecājās

[F.k.Laiva]

Melodija no Jelgavas Bukaišiem

- Dzirnaviņas priecājās, Kad ierauga malējiņ`, Nu varēs(i) pagulēt Baltā miltu kalniņā.
- Ūdentiņis, akmentiņš
 Manas varas vilcējiņš;
 Dziļš ūden(i)s avotā,
 Smags akmen(i)s maltuvē.
- Malējiņa, malt iedam', Satiek Dievu celiņā.
 Kur tu teci, malējiņ, Tev rociņas nemazgāt's.
 Ej pa priekšu, mazgā rok`s, Tad nāc māli ritināt.

- Nāc, Dieviņi, maltuvē, Saņem savu mētelīt. Kuplis tav(i)s mētelīt's, Maza mana maltuvīt'.
- Dieva māte paēdus', Grūzti, malti negājus' Dzirnaviņas apbērus' Ar to sīku sudrabiņ',
- To mālīti samaluš', Kur mēs citu dabūsim? Iesim Dieva klētiņā, Tur mēs citu dabūsim.

7. Es iegāju maltuvē

[F.k.Laiva]

Melodija no Bauskas Skaistkalnes [Darba

- Es iegāju maltuvē, Laba rīta nedevus'; Dieviņš sēde, mīļā Māre, Laba rīta gaidīdam', Dievam devu labu rītu, Mārei – labu veselīb'.
- Pelēkais(i) akmentiņ(i), Nāc ar mani spēlēties; Izspēlēju rudzu sieku Pa vienai saujiņai.
- Guli, guli, balts gulbīti, Baltu putu jūriņā; Tā gulēja akmentiņ(i)s Baltajos(i) miltiņos.

- Meitas mala maltuvē(i),
 Dievs aiz duru klausījās,
 Dievs aiz duru klausijās(i),
 Vai Dieviņu pieminēj'.
- Nāc, Dieviņ(i), man palīdzi Rīta māļa ritināt; Tev spēciņis, tev varīte, Tev gudrais(i) padomiņš.
- Kad es gāju maltuvē(i), Es Dieviņu pieminēj'; Man Dieviņis palīdzēja Tai visā(i) dieniņā.

20. Saulīt vēlu vakarā(i)

[Darba dziesmas, 16] [F.k.Laiva] Bārtā; pierakstījis Jurjānu Andrejs 1891.gadā

- Saulīt vēlu vakarā(i)
 Sēžas zelta laiviņā.
 Rītā agri uzlēkdama
 Atstāj laivu līgojot. (Alsunga)
- Kam, Saulīte, vēlu lēci, Kur tik ilgi kavējies? Aiz viņiem(i) kalniņiem(i), Bāra bērnus sildīdam'. (Alsunga)
- Lec, Saulīte, rītā agri,
 Noej vēlu vakarā;
 No rītiņa sildīdama,
 Vakarā(i) žēlodam'. (*Iecava*)
- Ko Saulīte gauži rauda, Ik vakarus noiedam'?
 Zelta josta iekritusi
 Dziļas jūras dibenā. (Alsunga)
- Noriet saule vakarā(i),
 Meža galus zeltīdam';
 Guļas saule jūriņā(i),
 Zelta niedres galiņā. (Bārta)

- Mēnestiņis tā vaicāja, Kur, Saulīte, nakti gul'? Sak' Saulīte raudādama: Vai es arī nakti gul'? Dienu teku zaļu birzi, Nakti zelta laivinā. (Ezere)
- 7. Kālabad(i) meža gali Ik vakaru atsarkuš'? Saule savus zīda svārkus Noiedama vēdināj'. (*Bārta*)
- Noiet Saule vakarā(i)
 Sarkanā(i) kociņā;
 Jauni puiši veci tapa,
 To kociņu meklēdam'. (*Lutriņi*)
- Noiet saule mirdzēdama,
 Dieva dēlu vadīdam';
 Uzlec zeltu sijādama,
 Sidrabiņu vētīdam'. (Bārta)

19. Saule rāja Mēnestīnu

[F.k.Laiva] ["Precību dziesmas", 1161] Melodija - Marģieta Loceniece Nīcā, dzimusi 1852.; pierakstījis Em. Melngailis 1931; vārdi no Sikšņiem (starp Nīcu un Rucavu).

- Saule rāja Mēnestīnu. Kam tas spoži nespīdēja, Mēnestīnis atbildēja: Tev dienīna, man naksnīna; Tev dienīna ar ļaudīmis, Man naksnīna ar zvaigznēmis.
- 2. Mēness skaita savas zvaigznes, Vai ir visas, vai nav visas. Būt' gan visas, bet nav visas, Auseklīša, tā vien trūka: Auseklītis aiztecējis Saules meitu lūkotiesi.
- Saules meitai kāzas dzēra, Pērkons jāja vedībāsi; Pa vārtiemi iejādamis, Nosper zelta ābelīti. Trīs dienīnas Saule rauda, Zelta zarus lasīdama.

8. Es uzgāju ganīdama

1. Es uzgāju ganīdama Birzē skaistu ozoliņu, Zīda saknes zelta zari, Sudrabiņa lapiņām. Pie tā zelta ozoliņa Strauja, strauja upe tek. No tā zelta ozoliņa Zīles bira upītē. Ik rītiņu Saules meitas Upītē(i) peldējās, Upītēi peldēdamas, Zelta zīles izlasīj'. Zelta zīles izlasīja, Aiznes Dieva kambaros.

9. Jūras māte man prasīja

[F.k.Laiva]

- Jūras māte man prasīja, Ko dar' mūsu zvejnieciņ', Tīklus lāpa aires grieza, Kalnināi stāvēdam'.
- Lai bij' grūti, kam bij' grūti, Zvejniekami, tam bij grūt': Lai līst lieti, lai snieg sniegi, Zvejnieks zvejo jūriņā.
- Jūra krāce, jūra šņāce, Zvejnieciņu brīdināj'; Es apvilku ūdens svārkus, Sīkakmeņu kažociņ', Nu es iešu jūriņāi Ar Ziemeli spēkoties.
- Rītā teka trīs māsiņas Gar jūrmalu raudādam's, Gar jūrmalu raudādamas, Meklēj savus bāleliņ's. Atrod laivu, atrod irkli, Bālelinu neatrod.
- Ai, mīlāi Jūras māte, Kam tu mani bēdināj', Kam tu ņēmi man bāliņu, Manu maizes devējin'?
- Div svecītes jūrā dega Sidrabiņa lukturos, Tās dedzina Jūras māte, Dvēselīšu gaidīdam'.

18. Ozols auga jūrināi

[F.k.Laiva]

- Ozols auga jūriņā(i) Ledainām(i) lapiņām. Tur Saulīte miglu meta Uzlēkdama, rietēdam'.
- Ozolam(i) zelta lapas,
 Zelta rasa galiņā.
 Tur Saulīte noiedama,
 Ik vakarus jostu kār'.
- Noiet Saule vakarā(i)
 Trīcēdama, mirdzēdam'.
 Noiet zeltu sijādama,
 Sudrabiņu vētīdam'.

- Aiziet Saule vakarā(i), Visus mežus pušķodam'. Priedei sagša, eglei sagša, Bērziem baltas villainīt's.
- Riet, Saulīte, rietēdama, Nelīdzini meža gal's: Lai līdzina Dieva dēli Ar asiem(i) zobeniem.

17. Nosarūca lāču māte

- Nosarūca lāču māte, Meitiņai(i) piedzimstoti; Augs tā liela, būs tā meita, Puišiem cela negriezīsi.
- I kaķītis Dievu lūdza, Meitiņai(i) piedzimstoti. Ies meitiņa govis slaukti, Dos pieniņu palaktiesi.
- Laime, laime tai meitai, Kas piedzima Saulītē(i): Tai Laimiņa ceļu kaisa Sudrabina ziediniemi.
- Gaiša, gaiša uguns dega Tumšajā(i) kaktiņā(i); Tur Laimiņa mūžu raksta Mazajami bērninami.

- Liec, Laimiņa, tu mūžiņu Vieglu, vieglu, kuplu, kuplu, Apinīša vieglumiņu, Bērza slotas kuplumiņu.
- Šūpo mani, māmuliņa, Rakstītā(i) šūpulī: Liec maizīti, liec naudiņu, Liec gudro padomiņu!
- Mana mīļa māmuliņa Mani mīļi audzināja: Pati kāpa kalniņā(i), Mani nesa rocinā.
- Saulīt' drīzi gan piekusa, Debestiņu staigājoti; Māmuliņa nepiekusa, Mani mazu auklējoti.

10. Kur tad tu nu biji, āzīti mans

["Bērnu dz." 102] [F.k.Laiva] Pierakstīta Tukuma Milzkalnē un Jelgavā

- Kur tad tu nu biji, āzīti mans?
 Sudmalās, sudmalās, kundziņu manu!
- Ko tad tu tur darīji, āzīti mans?
 Bīdelēju, bīdelēju, kundziņu manu!
- Ko tad tu tur bīdelēj', āzīti mans?
 Kviešus, rudzus, kviešus, rudzus, kundziņu manu!
- 4. Kur tad tu to ņēmi, āzīti mans?
 Kunga klētī, kunga klētī, kundziņu manu!
- Vai tad tevi nenoķēr', āzīti mans?
 Kā tad ne, kā tad ne, kundziņu manu!
- Vai tad tevi nepēra, āzīti mans?
 Pēra gan, pēra gan, kundziņu manu!
- Ar ko tad tevi pēra, āzīti mans?
 Ar stibiņu pa ribiņu, kundziņu manu!
 (var. "ar vangali pa muguru")
- 8. Vai tad tu tur nebļāvi, āzīti mans?Bļāvu gan, bļāvu gan, kundziņu manu!

- Kā tad tu tur bļāvi, āzīti mans?
 Buku bē, buku bē, kundziņu manu!
- 10. Ko tad tu tur ēdi, āzīti mans?Ceptus cāļus, baltu maizi, kundzinu manu!
- 11. Ko tad tu tur dzēri, āzīti mans?- Pienu, medu, pienu, medu, kundzinu manu!
- 12. Kur tad tu tur gulēji, āzīti mans?Pie meldera meitiņāmi, kundziņu manu!
- 13. Vai tad tevi nepēra, āzīti mans?Pēra atkal, pēra atkal, kundziņu manu!
- 14. Vai tad tu tur nebēgi, āzīti mans?Bēgu gan, bēgu gan, kundziņu manu!
- 15. Kā tad tu tur neizbēg', āzīti mans?Šauri vārti, plati ragi, kundziņu manu!

11. Lai bij vārdi, kam bij vārdi

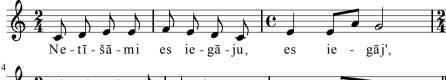
[Kāzu dz.] Melod. Lizete Stomere Litenē, 95 g.v.; pier. A.Bērzina 1935 Ce - la mā - te gul mie - gu, kas guļ mie - gu, ne - gu - lēj'; gul mie - gu, Lai kas guļ mie - gu, Ce-ļa mā-te ne-gu-lēj', Ce-la mā-te ne-gu-lēj'.

- Lai guļ meigu, kas guļ miegu, Ceļa māte negulēj'.
 Tur tek dienu, tur tek nakti Dzelžiem kalti ritentiņ.
 Dzelžiem kalti ritentiņi, Pakavoti kumeliņ'.
- Ceļa mātes bagātība Ne ar naudu mērojam'. Lieli ceļi, mazi ceļi, Visi pilni sudrabiņ'.
- Raksta māte, raksta meita, Lielu ceļu nenorakst'; Mani bēri kumeliņi, Tie noraksta lielu ceļ', Tie noraksta lielu ceļu Ar savām(i) kājiņām.

- Pelēkais(i) akmentiņ(i), Negul' ceļa maliņā: Netraucē(i) kumeliņu, Negāz manu vecumiņ'.
- Kumeliņis kalnus raud(a), Vai es kalnus audzināj'? Dieviņš kalnus audzināja Vējiņam(i) pāri pūst.
- Jāju dienu, jāju nakti Augstus kalnus, dziļas lej's: Gāžu kalnus ielejās(i), Lai ielejas līdzinās.
- Es iesāku garu ceļu, Nāc, Dieviņ(i), līdz ar man'; Ja nenāci pats, Dieviņ(i), Dod man savu zobentiņ'.

16. Netīšāmi es iegāju

["Bērnu dziesmas" 54] [F.k.Laiva] Late Lēvalde, dzimusi 1872.gadā Skrundā; pierakstījis Em.Melngailis 1931.gadā

- Netīšāmi es iegāju Mīļas Māras istabā. Pilna Māras istabiņa, Sīku mazu šūpulīšu. Kad es vienu pašūpoju, Visi līdzi līgojāsi.
- Dārga, dārga tā vietiņa, Kurā dzimu māmiņai. Trīs reizītes mīļā Māra Laimiņai klanījāsi.
- Laimas māte durvis vēra, Kad man kāra šūpulīti.
 Tā vēlēja manu mūžu Bērza slotas kuplumiņu.
- Man Laimiņa mūžu lika Liepiņāi sēdēdama.
 Augt man bija kā liepai, Kā ievai noziedēti.

15. Nedod, Dievis, man bēdinu

Ne-dod, Die-vis, man bē-di-ņu, Es ne-mā-ku bē-dā-ties;

Vē-ja mā-tei vien pa-sa-ki, Lai ie-pū-ta ū-de-nī,

- Nedod, Dievis, man bēdiņu, Es nemāku bēdāties; Vēja mātei vien pasaki, Lai iepūta ūdenī.
- Jo es bēdu bēdājosi,
 Jo Nelaime priecājās.
 Labāk eimu dziedādama(-mis),
 Lai Nelaime bēdājās.
- Riti, riti rīta rasa,
 Pa ozola lapiņām;
 Tā ritēja ļauna diena
 Garām manu augumin'.

- Padziedāju, palīksmoju, Neraudzīju ļaunu dien'. Ļaunu dienu pabīdīju Zem savāmi kājiņām.
- Laime gāja ar Nelaimi Pa vienāmi laipiņām. Griezies, Laime, atpakaļi, Svied Nelaimi ūdenī!
- Nelaimīte kājas āva,
 Dzīrās manim līdzi nākt,
 Nāc, Laimiņa, tu man līdzi
 Basajāmi kājiņām'!

12. Līgo bite, līgo Saule

["Darba dziesmas" 628] [F.k.Laiva] Karlīne Tanne Siguldā, dzimusi 1873.g. Cēsu Lenčos; pierakstījis Jēkabs Vītoliņš 1950.gadā

- Līgo bite, līgo Saule Baltābola pļaviņā; Bite, ziedus meklēdama, Saule, sienu kaltēdam'.
- Ko tā mana bite dara Liela ceļa malinā?
 Vaska ratus darināja, Ziedus krāva vezumā.
- Kas varēja gudrāks būti Par bitītes gudrumiņ'? Saulītēi ziedus nesa, Migliņāi darināj'.
- Skrej, bitīte, kur skriedama, Skrej manāi sētiņā; Es tev došu sētmalēi Sausa koka istabiņ'.
- Vai bitīte laiska sieva, Ka tai mazis augumiņš? Bitītēmi gājumiņu Ar sudrabu līdzināj'; Bitīt' manim zeltu nesa, Zem spārniņa pasitus'.

- Div' bajāri lielījāsi
 Ziemas daudzi nebēdāt;
 Viens guļ koka serdītēi,
 Otris sniega kupenā:
 Bitīt' koka serdītēi,
 Rudzīts sniega kupenā.
- Bitītei, meitiņai,
 Tām abāmi viena laime;
 Abas divas ielīgoja
 Gatavāi mājiņā.

13. Malējiņa Dievu lūdza

["Darba dziesmas" 333] [F.k.Laiva] Eduards Kļaviņš Lubānā, dzimis 1884. gadā Piebalgā; pierakstījis Em.Melngailis

- Malējiņa Dievu lūdza, Lai saplīsa dzirnaviņas, Lai rociņas atsapūta, Kamēr jaunas kaldināja.
- Tumsā gāju māļu malti, Tumsā Dievis palīdzēja; Tumsā sēdēj' mīļā Māra Dzirnu galda galiņā(i).
- Kur, Dieviņi, tu stāvēji, Kad es gāju maltuvē(i)?
 Es stāvēju pagalmā(i), Vībotnīšu krūmiņā(i).
- Es atradu zelta nazi Dzirnu galda galiņā(i). To Māriņa atstājusi, Malējiņas mielodama.

- Mazas manas dzirnaviņas, Guni šķīla tecēdamas; Kā nebija guni šķilti – Sudrabiņa malējiņa.
- Pelēkais(i) akmentiņ(i), lesim abi spēlēties(i); Gan es tevi iespēlēšu Baltā miltu kupenā(i).
- Maza, maza uguntiņa Spīd manā(i) maltuvē(i): Māra rāda uguntiņu, Dieviņš kala dzirnaviņas.

14. Maza tautu istabina

[FkLaiva] [Berzins1948]

- Maza tautu istabiņa, Treju durvju izdarīta. Pa vienāmi Dievs ienāca, Pa otrami mīļā Māra, Pa trešāmi saule nāca, Ik rītiņus, ik vakarus.
- Visapkārti vaska sveces, Vidū klātis liepas galdis; Dieviņš sveces dedzināja, Laimīt' galdu apklājusi. Laimīt' galdu apklājusi, Uzliek goda mielastiņu, Uzliek goda mielastiņu, Mīļas Māras devumiņu.